

RIERA DE LA VALLETA

Codi: 7

Superfície i municipis que es comprenen:

626,22 ha. Pertany als municipis de Vilajuïga i Llançà.

Delimitació:

Des del puig Tifell baixem per la carena a la pista de Sant Silvestre de la Valleta a Llançà, d'aquí seguim la carena fins el coll de Madres, el límit de la pedrera de Madres i baixem fins el pont de la via del tren. A partir d'aquí, el límit segueix el Parc Natural del cap de Creus fins a la zona de can Rebéquer, incloent també el Montperdut. Un cop arribats a aquest punt, es voreja el Puig Castellar, excloent-lo de l'àrea, i ens enfilem direcció nord-oest cap el Castell de Quermançó, on tornem a pujar en direcció nord per la carena fins el puig de Sant Silvestre.

Caracterització de l'espai:

Comprèn bona part de la conca de la Valleta i és especialment interessant per la quantitat de processos ignis i metamòrfics que acull (intrusió d'un batòlit granític i processos de metamorfisme de contacte i regional). La falla de la Valleta que travessa l'espai seguint el contacte del batòlit granodiorític és un factor destacable que caracteritza aquesta àrea. Es tracta d'un curs fluvial, molt meandriforme, (atípic de les rieres encaixades en substrat paleozoic que desemboquen directament al mar), de caràcter estacional i ben conservat. Trobem des de retalls de verneda molt ben constituïts, prop de Sant Silvestre, fins a fragments d'al·locar, prop de la Valleta, juntament amb creixenars i codolars força ben conservats en diferents trams de la riera, a més de poblaments de ranuncles aquàtics i cal·litrícs. Els vessants de les conques estan ocupats majoritàriament per brolles d'estepes i brucs, i suros. Existeixen alguns conreus de vinya i olivera, com també alguna explotació apícola, juntament amb prats de pastura i conreus de farratges localitzats al fons de vall de la riera de la Valleta. Existeixen també diverses repoblacions, principalment de pi pinastre i, més rarament,

d'eucaliptus a la capçalera de Sant Silvestre. Destaca també la presència de la tortuga de l'Albera (*Testudo hermanni*) als vessants més assolellats, així com de fauna dolcícola de la riera: barbs (*Barbus meridionalis*), bagres (*Leuciscus cephalus*) i serps d'aigua (*Natrix natrix*, *Natrix maura*), etc.

Motius de la inclusió en el catàleg:

Són especialment interessants les intrusions de pòfir riolític en forma de discs i sills en els materials cambroordovicians presents a la carena de Sant Silvestre i també les pegmatites presents a l'est de l'espai. Caldria pensar en aquest espai com a connector biològic entre els espais protegits de la serra de l'Albera i el cap de Creus. És probablement l'únic pas entre aquests dos espais, on es troben espècies de fauna com la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*). Des del punt de vista florístic, cal destacar els poblaments d'isòets que trobem en petits replans prop de les rieres i la presència de la falguera reial (*Osmunda regalis*) a la Valleta. Altrament, cal destacar les vernedes, els prats mediterranis secs rics en espècies basòfiles (*Thero-Brachypodietalia*), habitat prioritari segons la directiva 67/97/CE, la vegetació rupícola dels costers rocosos silícis situats a dalt dels cims, per exemple el Puig Tifell, i la timoneda de tomaní (*Lupino-Lavanduletum*). Cal tenir en compte que aquesta vall és una de les vies per les quals moltes espècies d'aus passen en època de migració.

Qualificació urbanística:

Zona de Llançà:

- Sòl no urbanitzable:
 - Clau b. Especial valor agrícola.
 - Clau c. Forestal.
 - Clau d. Extractiu.
 - Clau e. Rústic.

Zona de Vilajuïga:

- Sòl urbà:
 - Pla Especial La Valleta.

Construccions i instal·lacions:

El veïnat de La Valleta, de bona arquitectura popular, encara ben conservada. Actualment aquest veïnat disposa d'un Pla Especial. Cal també destacar la ubicació al cim del Montperdut d'una antena de comunicacions de grans dimensions que suposa un greu impacte paisatgístic per la zona.

Elements arquitectònics i patrimonials d'interès:

Al mig de la riera de la Valleta es troba l'església romànica de Sant Silvestre, dels segles X-XII. En un turó a l'entrada de la vall, hi ha el castell de Quermançó. Trobem també un seguit de búnquers espargits arreu.

Estat de conservació. Impactes o greuges damunt els ecosistemes i els valors naturals de la zona:

L'espai es troba en bon estat de conservació. La zona es troba en una àrea d'elevat risc d'incendi. Puntualment, s'observen problemes de contaminació per l'abocament d'aigües

residuals prop del veïnat de la Valleta. La freqüentació, tot i ser elevada al castell de Quermançó, no sembla afectar les zones de més interès, força inaccessibles. La pastura extensiva i limitada a alguns mesos l'any té un efecte poc important sobre la vegetació de la vall. Darrerament, s'ha adequat una zona de pic-nic entre Sant Silvestre i la Valleta, on es celebra anualment un aplec dels veïns de Llançà.

Requeriments de protecció. Objectius de qualitat ambiental:

Evitar la fragmentació i la degradació de la vegetació de ribera, principalment a la riera de la Valleta, i adequar l'espai amb un pla contra incendis, ja que s'ha demostrat sobradament que un impacte d'aquest tipus és molt negatiu per les poblacions de tortuga de la zona.

Una de les possibles solucions contra el perill d'incendis per aquest espai es basaria en la recuperació del cultiu de la vinya, l'olivera i de les explotacions de suro.

Unitat de paisatge ben definida pel sud-oest, des del Puig de Castellar fins la Roca de l'Àliga, que fa generós el connector i preserva la vall de Can Rebequer. Cal controlar el creixement de la pedrera sota el Montperdut, així com procurar la retirada de l'antena de telecomunicacions existent al seu cim, tot buscant una ubicació de menor impacte paisatgístic o adoptant mesures de mimetització.

Actuacions i mesures de gestió urbanística i administrativa per a la preservació de l'espai:

1.- Mesures de caràcter urbanístic.

- a) Es proposa crear un sòl no urbanitzable especialment protegit amb la Clau de connector biològic, unificant la diversitat de qualificacions actualment existent i dotant d'un règim de protecció adequat a tot el sector i a les rieres que el travessen.
- b) Seria convenient desenvolupar el règim de protecció mitjançant un Pla Especial en el que es limitessin els usos possibles en aquesta àrea, impedit en la mateixa la implantació d'usos incompatibles amb la protecció de l'espai, com ho serien parcs eòlics, carreteres, línies d'alta tensió amb traçat aeri, antenes de telecomunicacions, càmpings, etc.
- c) Tanmateix, caldria que el Pla Especial fomentés els usos actuals, i protegís la vegetació de ribera, així com que incentivés la recuperació de les feixes i del cultiu de la vinya i l'olivera.
- d) Pel que fa al planejament urbanístic actualment vigent, caldria adaptar la Unitat Mínima exigida pel SNU forestal de Llançà a les 25 ha, tal com fixa la Llei Forestal de Catalunya, i ampliar la parcel·la mínima de 12.000 m² establerta pel sòl rústic Clau E fins a les 4'5 ha que constitueixen la Unitat Mínima de Conreu de la comarca.
- e) El planejament de Vilajuïga hauria de garantir l'estricta condició de sòl no urbanitzable especialment protegit de tot el sector, i anul·lar la previsió de sòl de reserva per a futurs desenvolupaments urbanístics, establerta als articles 134 i 135 de les Normes Urbanístiques per una part d'aquesta àrea. D'altra banda, hauria de

prohibir l'ús de càmping, ja que la seva implantació desvirtuaria els valors naturals de la zona.

- f) Incloure al Catàleg de Patrimoni Natural dels municipis les zones de major interès florístic i faunístic.
- g) Regular estrictament la conservació del veïnat de la Valleta i fomentar la seva rehabilitació, així com la solució del sistema de sanejament.

2.- Mesures de caràcter ambiental.

- a) Proposta d'inclusió d'aquesta àrea al Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya, donada la presència de la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*), i la seva situació estratègica com a connector entre els espais protegits del Massís de l'Albera i el Cap de Creus, amb la finalitat de garantir el manteniment de l'equilibri dels ecosistemes i la correcta gestió i preservació de la fauna presents en els mateixos.
- b) Es tracta d'un espai que podria ser objecte d'adquisició parcial o de fórmules d'arrendament per part de fundacions ambientals o entitats sense ànim de lucre, a fi i efecte de poder executar i desenvolupar plans d'usos i gestió de fauna, vegetació i flora.
- c) Redacció d'un pla eficaç de prevenció d'incendis, a incloure als plans d'actuació municipal i homologat per la Comissió de Protecció Civil de Catalunya.
- d) Convindria avaluar la situació jurídica en què es troba la pedrera present a l'àrea així, com l'abast de l'autorització administrativa de què disposa, per tal de conèixer els futurs impactes de l'explotació, i, en el seu cas, per plantejar la conveniència de la seva reducció o limitació, l'adquisició dels drets pendents d'explotació, i la suficiència o no de les mesures previstes per a la restauració futura del medi natural alterat.

